

ΠΕΡΙΛΗΨΗ : ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΑΣΚΗΣΗΣ

Οι παρακάτω δύο παράγραφοι αποτελούν απόσπασμα από κείμενο, το οποίο δόθηκε για επεξεργασία στις Πανελλαδικές εξετάσεις του 2022 στο μάθημα της Εκθεσης/Λογοτεχνίας. Ζητείται η περιλήψη των συγκεκριμένων παραγράφων. Συγκεκριμένα το ερώτημα διατυπώθηκε ως εξής :

A1 . Να αποδώσετε συνοπτικά σε ένα δικό σας κείμενο 70-80 λέξεων τις δύο πρώτες παραγράφους του Κειμένου 1 («Τον τελευταίο καιρό... ποτέ σε εμάς»).

«Η πράσινη αποστολή της νέας γενιάς»

Τον τελευταίο καιρό γίνεται εκτενής λόγος για τις ψυχολογικές επιπτώσεις στον διαρκώς θερμαινόμενο κόσμο μας. Είναι κοινή παραδοχή πως το μεταβαλλόμενο περιβάλλον απειλεί την ψυχική, κοινωνική και πνευματική μας ευεξία. Ολοένα και περισσότεροι ερευνητές από διαφορετικά επιστημονικά πεδία μελετούν παραμέτρους της οικολογικής κρίσης, διερευνώντας πώς η ανθρώπινη συμπεριφορά, ατομική και συλλογική, συμβάλλει στην καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος και αντίστροφα.

Γιατί είναι δύσκολο να αλλάξουμε τις συνήθειές μας, να αναγνωρίσουμε τους κινδύνους για την οικολογική καταστροφή, έτσι ώστε να λειτουργήσουμε σωτήρια τόσο για εμάς όσο και για το περιβάλλον; Οι ειδικοί εστιάζουν στα φαινόμενα ατομικής ή συλλογικής άρνησης μπροστά στη συντελούμενη καταστροφή για να αναδείξουν ασυνείδητους μηχανισμούς κάτω από την «απάθεια». Η Λέρτζμαν, η οποία γεφύρωσε την ακαδημαϊκή έρευνα στην ψυχική υγεία με χειροπιαστές προτάσεις περί βιωσιμότητας, υποστηρίζει πως η κλιματική αλλαγή συνδέεται με ανεπεξέργαστο πένθος. Η κλιματική ψυχολόγος αντιτίθεται στον περίφημο «μύθο της απάθειας», σύμφωνα με τον οποίο «αδιαφορούμε ή αδρανούμε επειδή δε μας νοιάζει», εξηγώντας πως πίσω από την απάθεια κρύβεται μεγάλη αγωνία, η οποία πυροδοτεί ασυνείδητους αμυντικούς μηχανισμούς, με αποτέλεσμα την άρνηση, την παράλυση, την αδυναμία ανάληψης δράσης ... σαν να πρόκειται για κάτι που δεν θα συμβεί ποτέ σε εμάς.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ :

Με τη νέα αλλαγή, που προωθεί το υπουργείο παιδείας, δίνοντας περισσότερη βαρύτητα στο κομμάτι της περιλήψης, το οποίο και συγκεντρώνει πλέον μεγαλύτερη βαθμολογία, ο μαθητής οφείλει να είναι περισσότερο προσεχτικός και να δίνει μεγαλύτερη έμφαση στις λεπτομέρειες. Καλή ευκαιρία για εξάσκηση προσφέρει το απόσπασμα, που ζητήθηκε να δοθεί περιληπτικά στις επαναληπτικές Πανελλαδικές εξετάσεις του 2022.

Συγκεκριμένα, στην πρώτη παράγραφο, ο διαγωνιζόμενος οφείλει να επικεντρωθεί στο κομμάτι της κλιματικής αλλαγής, λόγω της υπερθέρμανσης του πλανήτη και πώς αυτή επηρεάζει τον ψυχολογικό τομέα των ανθρώπων. Σε καμία περίπτωση, ο μαθητής δεν πρέπει να αναφερθεί σε όλους τους επιμέρους τομείς, που αναφέρεται η συγγραφέας (απειλεί την ψυχική, κοινωνική και πνευματική μας ευεξία...). Στον αντίποδα, πολύ συχνό λάθος ενός μαθητή, που επιχειρεί να πυκνώσει το λόγο του είναι η χρήση της αοριστολογίας(π.χ. η κλιματική αλλαγή επηρεάζει μια πληθώρα τομέων της ζωής του ανθρώπου). Είναι σημαντικό να καταστεί σαφές στους διαγωνιζομένους ότι οφείλουν να επικεντρωθούν σε εκείνο το κομμάτι(τομέα), που ο συγγραφέας επιχειρεί να επιτονίσει. Με τον τρόπο αυτόν διαφαίνεται και η κριτική ικανότητα κάποιου. Στην πορεία της δεύτερης παραγράφου, είναι επιτακτικό να γίνει αναφορά στο πλήθος των επιστημόνων, οι οποίοι συσχετίζουν την οικολογική καταστροφή με τον ανθρώπινο παράγοντα. Ειδικότερα, οφείλει ο μαθητής να θίξει ότι πρέπει να

διερευνηθούν οι λόγοι, που οι άνθρωποι αδυνατούν να λάβουν δράση απέναντι στο περιβάλλον. Μάλιστα, πολλοί μαθητές παρουσιάζονται προβληματισμένοι και αβέβαιοι για το αν πρέπει να κάνουν μεία στην επίκληση στην αυθεντία ή αν απλώς πρέπει να προσπεράσουν και να μιλήσουν πιο γενικά. Φυσικά, όταν η αναφορά στα λόγια κάποιου ειδικού είναι τόσο εκτενής, είναι απαραίτητη η αναφορά στην αυθεντία. Ωστόσο, δεν πρέπει να μιλήσουν συγκεκριμένα για την κυρία Λέρτζμαν, αλλά για μια ειδική ψυχολόγο, η οποία ισχυρίζεται ότι η απάθεια των ανθρώπων απέναντι στο περιβάλλον αποτελεί ένα είδος άμυνας απέναντι στο φόβο για το μέλλον. Στην ουσία αποτελεί μια απόδραση από την πραγματικότητα.

Συνεπώς, οι θεματικοί άξονες, που οφείλουν να θιγούν σχετικά με το περιεχόμενο της εν λόγω περίληψης είναι πέντε(η επίδραση της υπερθέρμανσης στην ανθρώπινη ψυχολογία – πλήθος ειδημόνων ερευνά την εμπλοκή του ανθρώπινου παράγοντα – διερεύνηση των λόγων, που οι άνθρωποι αδιαφορούν για το περιβάλλον – η άποψη της κλιματικής ψυχολόγου ότι η απάθεια ταυτίζεται με το φόβο αντιμετώπισης του προβλήματος – αποφυγή της πραγματικότητας). Αρα, ο κάθε θεματικός άξονας έχει την ανάλογη βαθμολογική βαρύτητα.

Επιπλέον, πρέπει να γίνει κατανοητό από το μαθητή ότι οι επικλήσεις στην αυθεντία, εάν καταλαμβάνουν μεγάλη έκταση σ' ένα απόσπασμα είναι επιτακτικό να επισημανθούν και να μην υποτιμηθούν, συσχετιζόμενες με ένα απλό παράδειγμα.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ :

Αναμφίβολη είναι η επίδραση της υπερθέρμανσης του πλανήτη στην ψυχολογική υγεία των ανθρώπων. Πολλοί επιστήμονες αναζητούν την συσχέτιση του ανθρώπινου παράγοντα με την πρόκληση της οικολογικής καταστροφής. Με τον τρόπο αυτόν, το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στους παράγοντες για τους οποίους οι άνθρωποι παρουσιάζονται ανίκανοι να λάβουν δράση για την προστασία του περιβάλλοντος. Σύμφωνα με την θεωρία μιας κλιματικής ψυχολόγου, η αδράνεια των ανθρώπων δεν οφείλεται στην απάθεια για το περιβάλλον, αλλά αποτελεί έναν αμυντικό ψυχολογικό μηχανισμό απέναντι στο φόβο και την ανασφάλεια για το μέλλον. Αποτελεί στην ουσία αδυναμία αντιμετώπισης της πραγματικότητας.